

**Milyen a "pszichopata" személyiség írásképe, működése?
Miben tér el ez a normálistól?
Hogyan írhat az ilyen személyiségműködésű ember?**

A hétköznapi élet során, az egészséges pszichikummal működő egyének gyakorta nem ismerik fel környezetükben a személyiségzavaros, netán súlyos „pszichopátiás” személyiségű egyéneket.

Nem is mindig könnyű, hisz gyakran nagyon megnyerő stílusban kommunikálnak, magas intellektussal bírnak, azaz könnyen megteveszthetik embertársainkat.

A személyiségműködéssel foglalkozó szakmai tudományterületek is sokféleképpen definiálják e kóros, és a társadalomra ártalmas viselkedéssel társuló személyiség-típust.

Közelítsük meg ezt két útról:

1. Egyfelől onnan, amit Popper Péter a kiegyensúlyozott személyiségről ír,
2. vagy Atkinson a normális személyiségről összegez;
3. Másfelől onnan, amit a pszichológiai szakirodalom leír az efféle devianciákról:

1, Popper Péter szerint:

„Ha megrajzolnánk egy tökéletesen kiegyensúlyozott ember ideális képét, mit mondhatnánk róla?

Talán csak ennyit:

- Képes arra, hogy *tehetségének, képességeinek megfelelően teljesítsen, produkáljon tanulásban, munkában, hivatásban.*
- Képes arra, hogy *jól érezze magát a világban*; képes életörömrre; képes élvezni az élet által nyújtott lehetőségeket: az evést, a munkát, a pihenést, a szerelmet, a kultúrát.
- Képes arra, hogy a produktív, jó közérzete megteremtése során ne zavarja, *ne tegye tönkre más emberek életét*; mindez ne mások rovására történjen; tehát képes a szociális beilleszkedésre.

Sok ez, vagy kevés? Mindenesetre kevesen mondhatják el magukról, hogy így élnek. De valószínűleg így szeretnének élni.” (Forrás: Popper Péter: A belső utak könyve, 17.-18.o)

2. Nézzük, hogy írja le egy pszichológiai alpmű a normális személyiséget!

A normális személyiség leírása (Atkinson – 452.o)

- 1, hatékony valóságészlelés
- 2, önismeret
- 3, a viselkedés akaratlagos szabályozásának képessége
- 4, önértékelés, önfogadás
5. érzelmi kapcsolatok kialakításának képessége
(a mentális zavarokkal küzdőek = túlzóan énközpontúak, saját érzésekkel eltelve szeretetet követelnek, de azt képtelenek viszonzni)
- 6, alkotóképesség (örülnek az életnek, alkotnak;)

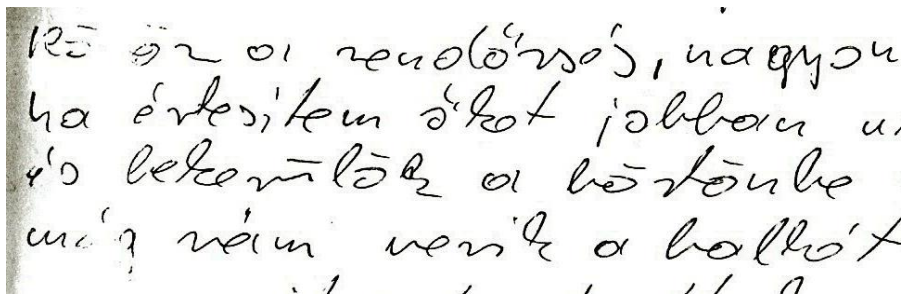
3, A pszichológiai szakirodalom (Atkinson) szerint, a személyiségzavarok közé sorolt antiszociális (pszichopátia) személyiségzavarral küzdő egyének jellemzői között megtalálhatjuk az alábbiakat:

(DSM -III.R)

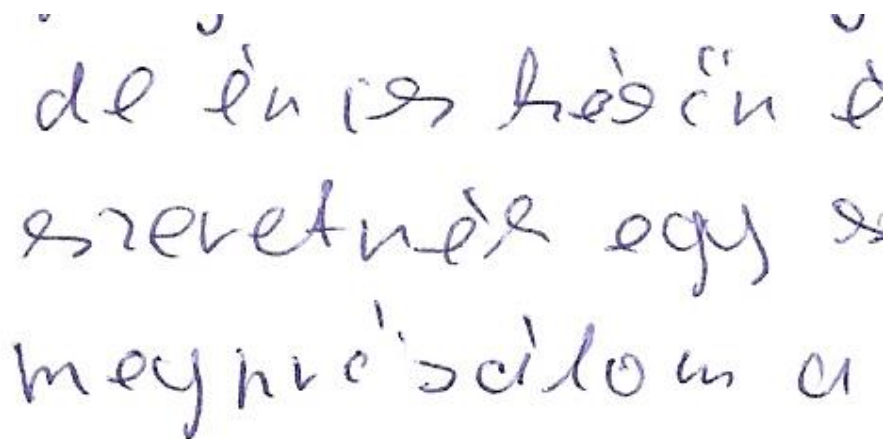
Felelősségérzetük csekély, erkölcsi érzékük nincs, vagy korlátozott, a másik emberrel (az embertársakkal) nem törődnek, erős én-hangsúllyal bírnak, viselkedésüket kizárólag saját szükségleteik irányítják, nincs vágykésleltetésük, impulzív viselkedésűek, képtelenek a frusztráció elviselésére, kevés érzelmet mutatnak (főleg önmaguk irányán kívül), nincs bűntudatuk, nem éreznek lelki-ismeretfurdalást, empátiájuk nincs, gyakran kedves viselkedésűek, másokat manipulálni képesek.

Hogyan írhatnak ők?

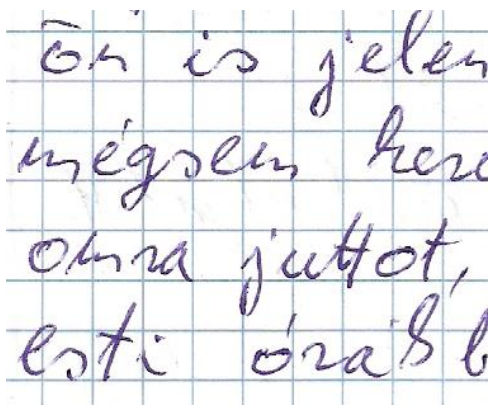
Néhány (ide sorolható) íráskép-részlet:

29 éves férfi (középfokú végzettség)

35 éves, nő (alapfokú végzettség)

30-as éveiben járó férfi (alapfokú végzettség)

Érzelmi kapcsolatai felületesek, valós tartalmú érzelmi kötődés nem a sajátja.
Bármilyen töredékes, részlet bozotts

30 éves nő (felsőfokú végzettség)

GRAFOLÓGIAI SZAKVÉLEMÉNY-részletek (ide sorolható személyiségműködésű duktorkról)

1. példa

„Érzelmi kapcsolatai felületesek, valós tartalmú érzelmi kötődés nem a sajátja.

A vizsgált személy szabálytisztelete kiforratlan: jutalmazási igénye, élménykeresése, érzelmi impulzivitása, énképének instabilitás gyakorta eredményezhetik nála a nem szabálykövető magatartást. Figyelemigénye és az említettek felülírják szabálykövetését, így magatartása devianciát, a társadalmi normáktól való eltérést mutat.

Önmagához való viszonya nem reális önismeretre épülő. A duktork nem látja tisztán értékeit, kevésbé ismeri hiányosságait. Önfogadása, önmagával való „harmóniában élése” is hiányos. Ennek hátterében az én-ideál és a realitás közötti távolság körvonalazódik. Mindezekből következően önbizalma is változó mértékű, tehát nem stabil. A külvilág felé kommunikált határozott fellépése, nagy önbizalma az itt feltárt önbizalomhiány, reális énkép hiányait elfedendő motívum a vizsgált személynél.

Értékrendje mindezek nyomán kiforratlan, a társadalmi elvárásokkal, szabályrendszerekkel párhuzamot kevésbé mutató, az önálló, független viselkedésmódokat preferáló, gyakran érzelmezérelt.”

2. példa

„Érzelmei kezelése terén is erős ösztönössége motiválja személyét. Nehéz esetében „érzelmei”-ről beszélni, mert egész működése, az eddig leírt társas interakciói is arról jeleznek, hogy a szó igazi tartalmaként kódolható érzelmi működés nem a sajátja. (Vélhetően nem voltak ilyen pozitív tartalmú személyes élményei.)

A külvilág történéseire adott reakciói azonnali, spontán, ösztönszerű reakciók. Indulatai így könnyen felkorbácsolódhatnak, vitahelyzetekben akár agresszivitása is aktiválódhat, felerősödhet. Ezt mind energiabázisa, mind sémakövető személyiségműködése, mind kontrolljának ingadozó jellege, azaz egészében vett következetlen (egyben éretlen) működése is indokolja.

A vizsgált személy önismerete hiányos, így az nem értékelhető reális, objektív önismeretnek. Ebből következően önfogadása is sérül. Ő maga ezekkel – miként az egész személyiség-struktúrájából levezethető – sem foglalkozik tudatosan: nincs megfogalmazott célja, nincs meg az önmagával való harmóniája. A pillanatnyi komfort érzetét - mely inkább pusztán kényelem nála-, esetlegesen megélheti, de összességében az érett, önmagával való harmóniában élés státusza hiányzó elem esetében.”

Szóllóssy-Csoma Enikő

Iü. írás- és grafológus szakértő